

Svein Erling Lorås og Sonja V. Robøle

Norsk Arkeologisk Selskaps tur til Trondheim og de viktigste historiske nærområdene 22.–26. september 2022

Torsdag 22. september reiste 65 turglade NAS-medlemmer med Norwegian fra Oslo Lufthavn Gardermoen til Trondheim Lufthavn Værnes. Her ble vi møtt av hovedguiden vår, Øystein Ekroll, og to busser fra Tide busselskap, som kjørte oss direkte til Kristiansten festning, der fem andre NAS-medlemmer ventet på oss.

Kristiansten festning ble anlagt av Kristian 5. 1682–84, som et ledd i oppbyggingen etter bybrannen i 1681, og utformet av general Johan Caspar de Cicignon og generalkvartermester Anthony Coucheron. Øystein Ekroll fortalte om festningsanlegget og dets dramatiske historie fra den store nordiske krig (jf. general Armfeldts beleiring av Trondheim) og videre til og med 2. verdenskrig, da festningen bl.a. ble brukt som rettersted av tyskerne (det samme skjedde under rettsoppgjøret). Kristiansten festning er i dag museum. Ekroll pekte også ut de mange «landemerkene» i byen nedenfor og foran oss.

Fra Kristiansten dro vi videre med buss til Sverresborg/Trøndelag Folkemuseum (stiftet i 1913). Her inntok vi en lettere lunsj i Borgstua før vi i samlet tropp gikk til Haltdalen stavkirke, datert til ca. 1170, den eneste bevarte stavkirken nord for Dovre og også den eneste av den østskandinaviske typen. Den gamle kirken hadde svalgang rundt hele bygningen, klokketårn oppe på mønet og hovedinngang på sørveggen. I vestveggen var det ikke inngang før i 1660-årene. Kirken er blitt ombygget flere ganger, og den gjenreiste kirken har fått innsatt vestportalen og et dørblad fra Ålen stavkirke (revet samtidig med Haltdalen stavkirke i 1881). En kopi av kirken ble gitt som nasjonalgave til Island i 2000 i forbindelse med 1000-årsjubileet for den første kirken på Island, og reist på Heimaey (Vestmannaeyjar).

Vi gikk videre til Lo kapellkirke, en tømmerkirke fra 1615, som stod ved Lofjorden i Åsen (nå i Levanger kommune) før den ble revet og satt opp på Saltøya, i en nabofjord. Kirken ble brukt som gårdskirke og kapell for fiskere.

Etter besøket i kapellkirken gikk vi opp til selve Sverresborgen. Til alt hell hadde Øystein Ekroll nå overtatt guidingen, for de to unge guidene museet hadde skaffet oss, viste seg å ikke holde mål. Norges eldste middelalderborg, også kalt Sion (enten etter den bibelske borgen Zion eller det norrøne ordet *sjon*, som betyr «vidt utsyn»), ble anlagt i 1182–83 av kong Sverre. Steinen ble hentet fra samme brudd som Nidarosdomen hentet sin bygningsstein fra. Borgen ble erobret og ødelagt av kong Sverres fiender både i 1188 (kuvlungene)

Figur 1. Hovedtårnet på Kristiansten festning (donjonen). Foto: Leif-Dan Birkemoe.

og i 1197 (baglerne), men gjenoppbygget (siste gang av Håkon Håkonsson), før den trolig gikk ut av bruk ca. 1270 og forfalt. Borgen må ha fremstått som et imponerende syn, med sine porttårn, ringmurer og bygninger med saler, gjesterom og boliger for konge, borgherre og besetning. På platået nedenfor fins rester av en forborg, og mellom øvre og nedre borggård er det rester av et trappeløp. Under utgravninger utført av NIKU i 2014 støtte man på et skjelett i brønnen (påvist av Gerhard Fischer allerede i 1937) datert til perioden 1171–1214. Det synes å bekrefte Sverres saga, som sier at baglerne kastet en død birkebeiner i brønnen for å forgifte vannet under kampene mot kong Sverre i 1197.

Resten av ettermiddagen ble tilbrakt på Ringve musikkmuseum, åpnet i 1952, der vi fikk topp kvalifisert omvisning med ord og toner i livsverket til Victoria Bachke (1896–1963). Ringves instrumentsamling omfatter i dag ca. 2000 musikkinstrumenter. Gården tilhørte i middelalderen Bakke nonnekloster (benediktinerordenen) før den ble en etterreformatorisk lystgård eiet av familien Wessel på 1700-tallet. Dagens bygninger, som er fra 1600-tallet til 1870, danner et firkanttun. Sjøhelten Peter Wessel Tordenskjold skal være født i den eldste bygningen, og bodde på gården i deler av barndommen. Gården ble kjøpt i 1878 av Victoria Bachkes svigerfar, Anton Sophus Bachke. Rundt museet er det anlagt en større park. Her ligger også NTNUs botaniske hage med bl.a. en restaurert renessansehage.

Etter omvisningen på Ringve fortsatte vi til Lade gård, i vikingtiden sete for ladejarlene og et betydelig maktsentrum i Norge. Dagens bygninger er for det meste oppført 1810–11, da gården var eiet av den trondhjemske grossererfamilien Meincke. Bygningene er oppført i empirestil, og er sammen med den restaurerte hagen det mest komplette og best bevarte empireanlegget i Norge. Gården tilhører i dag familien Reitan (Rema). Vi fikk dessverre

Figur 2. Besøk på Ringve musikkmuseum. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

ikke innpass her pga. et tidligere bestilt arrangement. Derfor måtte vi nøye oss med å kikke inn på hus og hageanlegg fra gjerdesiden før vi gikk de få meterne ned til Lade middelalderkirke, hvor Øystein Ekroll ga oss en grundig omvisning. Kirken er en sent 1100-talls langkirke i stein, viet Det hellige kors og reist nær den gamle hovplassen på Lade. Tidligere har det vært minst én stavkirke og en steinkirke på stedet.

Så var det tid for retur til Trondheim sentrum, med innkvartering og middag på Quality Hotel Augustin (det tidligere Misjonshotellet), som ligger midt i byens smørøye.

Fredag 23. september gikk vi i samlet flokk til middelalderkirken Vår Frue kirke (kalt Mariakirken frem til ca. 1400), med Øystein Ekroll som kyndig guide. Her møtte vi to andre museumsguider og fordelte oss i tre grupper for å besøke de tre utgravningsstedene i sentrum: «Klemenskirken» (i et nytt næringsbygg i Søndre gate), Folkebiblioteket (med rester av Olavskirken, opprinnelig reist av Magnus den gode) og Sparebanken (med bl.a. rester av en kirke datert til ca. 1160). Her orienterte de lokale arkeologene fra museet om funn og hvordan disse må tolkes. bl.a. at «Klemenskirken» ikke kan være Olav Haraldssons Klemenskirke.

Så var det tid for lunsj i restauranten To Tårn ved Nidarosdomen, der vi fikk hele annetasje for oss selv, og ble servert en deilig kjøttsuppe med rotgrønnsaker, gulrotkake og kaffe. Siden gikk turen til Erkebispegården, hvor vi så riksregaliene, myntverkstedet og

Figur 3. Øystein Ekroll forteller om vestveggen i Nidarosdomen. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

skulptursamlingen. Noen rakk også innom Rustkabinettet. Etter lunsj var det omvisning ved Øystein Ekroll utenfor og inne i Nidarosdomen. Omvisningen inne ble dessverre noe amputert på grunn av pågående kor- og orkesterprøver i forbindelse med Trondheims kammermusikkfestival. Vi avsluttet ettermiddagen med middelalderutstillingen i Suhmhuset (som tilhører Vitenskapsmuseet), der vi bl.a. også så Kulisteinen, Norges såkalte kristningsstein,

Figur 4. Middagen vår inntas i Erkebispegårdens Herresal. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

Figur 5. Øystein viser oss det vakre Regalierrommet. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

og deler av den store sølvskatten som var gravd ned på Posthustomta ca. år 1035, og ble funnet i 1950.

Om kvelden fikk vi en fortreffelig middag i Erkebisppegårdens ærverdige Herresal, eldste slottssal i Norden i fortsatt bruk, nydelig pyntet med hvite duker, blomster og lys, en opplevelse få blir forunt. Vi fikk også (i puljer på 15) omvisning i det vakre Regalierrommet, erkebiskopens og senere lensherrens private rom (Norges vakreste rom), med guiding av Øystein Ekroll, og spesielt åpnet for oss takket være ham. Fra Regalierrommet har det vært en overbygget gangbro til vestfronttårnet i Nidarosdomen, men den ble revet før år 1500. Rommets navn kommer av at kronregaliene ble oppbevart her på 1800-tallet.

Lørdag 24. september ble tilbrakt på Fosen. Første stopp etter ferjeturen Flakk–Rørvik var museet Kystens Arv i Stadsbygd, åpnet i 1989 med formål om å bevare og formidle Trøndelags kystkultur. Museet har bl.a. en av landets største samlinger av tradisjonsbåter og eget trebåtbyggeri, der vi fikk orientering og omvisning. I båtmuseet så vi bl.a. utstillingen om lofotfisket, med lofotbåten «Den siste viking» som midtpunkt, der vår stedlige guide la vekt på det harde lofotfiskerlivet (jf. Johan Bojers roman *Den siste viking*). Museet har også smie, flere naust og husmannsplasser. Vi tok oss også tid til en liten tur over til prestegården like ved, med den imponerende rosehagen, hvor noen roser fremdeles blomstret.

Dagens velsmakende lunsj ble servert i museumsrestauranten, med nylaget fiskesuppe, ferskt hjemmebakt brød og smør etterfulgt av kaffe og kake.

Etter lunsj fortsatte vi til ruinene av Reinsklosteret i Rissa, et augustinerkloster opprettet av Skule Bårdsson rundt 1230. Her lar Sigrid Undset Kristin Lavransdatter tilbringe sine siste leveår. Ruinene ligger delvis innebygget i familien Hornemanns gård, men tilhører

Figur 6. Ruinen av Reinsklosteret. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

*Figur 7. Inngangsportalen på Austrått med slektens adelige våpenskjold i buen.
Foto: Leif-Dan Birkemoe.*

Figur 8. Fra gårdsrommet ser vi opp mot hovedhuset på Austrått. Trappen opp til hovedhuset har smijernsgitter i gotisk stil fra 1500-tallet, det eneste gjenværende smijernsgitter i landet fra tidsperioden. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

Fortidsminneforeningen. Vi besøkte også den gjenreiste Rein kirke, en kopi av 1600-tallskirken (revet i 1882) som i 1932 ble gitt som gave av Johan Bojer, som vokste opp på Rein.

Dagen ble avsluttet på Austrått, på Ørlandet, der hovedbygningen ble reist av Ove Bjelke ca. 1650–60 rundt et kapell fra 1100-tallet. Ove Bjelke og to av hans tre koner ligger begravet i et gravkammer bak kapellet.

Omvisningen i borgen og kapellet ble tatt hånd om av en dyktig guide fra Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum, Thina Andresen, og to habile lokale guider.

Øystein orienterte ved inngangspartiet om gården Austrått, som er en av Norges eldste og mest betydningsfulle herregårder. Den nevnes første gang rundt 1020 som sete for kongens lendmann. Trolig ble den første kirken reist her på 1000-tallet. Tårnet og østenden av hovedfløya er en steinkirke fra 1200-tallet, bygget som et maktmonument mot Trondheimsleia. Fru Ingjerd Ottesdatter (kalt Fru Inger til Østeraad av Ibsen) styrte gården og et enormt gods etter at hun ble enke i 1520-årene. Godset dekket i sin glanstid store deler av Ørland prestegjeld, men ble gradvis redusert ved utskillelser og salg. I dag består den kun av hus, hage og park.

Vi ankom til Austrått gjennom et porttårn mot sør. Portalen er datert 1656 med et rikt steinhuggerarbeid. I selve buen ser vi Ove Bjelkes og slektens adelige våpenskjold. Portalen fungerte som en æresinngang for borgherren.

Nedre borggård er et malerisk parti, bygget på 1600-tallet av Ove Bjelke og utsmykket i tidens ånd, med motiver fra antikken og Bibelen. Taket bæres av 14 søyler formet som

Figur 9. Nedre borggård, med de 5 kloke og de 5 dårlige jomfruer. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

fargerike menneskeskikkelser, såkalte karyatider. Fra øvre platå vendt mot sør ser man til høyre de fem kloke jomfruer og til venstre de fem dårlige jomfruer. Motivet er hentet fra Matteusevangeliet. Rett imot ser vi to små engler og fire mannlige karyatider («fedre» fra Det gamle testamente). De opprinnelige karyatidene gikk tapt ved en brann i 1916. Erstatningene er laget av norske billedhuggere 1953–1956.

Før brannen stod det ti treskulpturer fra middelalderen i kapellet, hvorav fire gikk tapt. Fire av de gjenværende er fra 1200-tallet. Maria-figuren med barnet, kalt Austrått-

Figur 10. Døperen Johannes, en av de bevarte skulpturene fra 1200-tallet i kapellet på Austrått. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

madonnaen, har sannsynligvis hatt sin plass i en alternisje på nordsiden av alteret. Døperen Johannes kan ha hatt sin plass på motsatt side. To Olavs-figurer er også bevart på Austrått, en fra 1300-tallet (der armene mangler), den andre fra 1400-tallet.

Interessen for å ta vare på kulturminnet Austrått våknet på 1800- og begynnelsen av 1900-tallet. Antikvarer bekymret seg for herregårdens tilstand, og det ble foretatt oppmålinger og beskrivelser. Etter brannen i 1916 kom det sterke ønsker fra bl.a. Fortidsminneforeningen og Riksantikvaren om at Austrått måtte gjenoppbygges. Ruinen ble sikret, staten overtok anlegget i 1919, og det ble fredet i 1923. Restaureringsarbeidet startet i 1945, og var ferdig i 1961. Austrått eies i dag av staten, og forvaltes av Statsbygg og Nordenfjeldske Kunstindustrimuseum.

Omtrent 60 meter sørvest for inngangen til borgen står en firesiders steinpyramide ca. 8 meter høy. Den er reist i 1665 av Ole Bjelke til minne om faren, kansler Jens Bjelke. Dette er den eldste bevarte pyramiden i Europa etter antikken. Den antikke pyramiden Meta Romuli i Roma, som ble revet på 1500-tallet, har vært forbildet.

Søndag 25. september gikk turen først til Orkanger. På veien så vi de fire bautasteinene i Naustan, som nå er flyttet fra flomålet til et sted litt lenger oppe, ved veien. Ifølge folketroen var de båtfester for Einar Tambarskjelve. De er nok heller knyttet til et gravfelt fra perioden år 500–1000 som nå befinner seg under vann. Kommunevåpenet i Skaun kommune viser til disse bautasteinene.

På Orkanger fikk vi omvisning og orientering om Thampspaviljongen ved en lokal ildsjel i gjenreisningsarbeidet. Paviljongen ble bygget som stavkirke til verdensutstillingen i Chicago i 1893 og brakt tilbake til Orkanger og gjenreist der i 2017. Etter omvisningen ble

Figur 11. Norges paviljong på verdensutstillingen i Chicago i 1893. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

lunsjen vår inntatt i restauranten til Bårdshaug Herregård, men den avtalte omvisningen uteble, da den bestilte guiden ikke kom. Isteden fikk vi gå rundt på egen hånd helt til en av de ansatte omsider dukket opp og ga oss en halvtimes fortelling om familien Thams og Christian Thams' mangslungne virke.

Bårdshaug gård ble anlagt på Bårdshaugen i 1860. Gründeren og industrimannen Christian Thams kjøpte gården i 1890 og startet en omfattende ombygging, som varte i 14 år. Resultatet ble en særpreget herregård og et unikt syn på landsbygda, da som nå. Bårdshaug er i stor grad bevart som på Thams' tid, med en blanding av internasjonal arkitektur og nasjonalromantisk tradisjon, i alt fra norrøn stil til Louis-seize. Innredningen og utsmyknin-gen fra alle deler av verden forteller mye om interessene og livet til eieren, som bodde der. Biblioteket – herrenes stue – som i dag brukes til middagsselskaper sammen med spise-stuen, vitner om Christian Thams' store hobby og lidenskap, storviltjakt. På besøksrunden vår i huset så vi også det tidligere så staselige baderommet i kjelleren. «Så fint bad har vi ikke på slottet», skal kong Haakon VII ha uttrykt ved sitt besøk på herregården under åpning- en av Thamshavnbanen i 1908. Heller ikke svigerfaren, kongen av England, hadde så flott badeværelse, syntes han.

Dagens Bårdshaug Herregård er i dag en del av hotelldriften ved det familieeide hotellet, og de vakre stuen i første etasje er mye i bruk som selskapslokaler – slik de også var på Thams' tid. Hjørne- og havestuen – damenes stuer – tjente som oppholdsrom for damene når det var selskaper på herregården, og i hjørnestuen befinner husets flygel seg. Soverommene i annen etasje leies i dag ut til overnattingsgjester. Man kan også leie hele herregården eksklusivt, for eksempel for en helg. Da har man fri tilgang til samtlige stuer og gjesterom. Gården har flere bygninger, og er å finne blant De historiske hoteller i Norge.

Figur 12. Bårdshaug herregård (hovedinngang fra tårnsiden). Foto: Leif-Dan Birkemoe.

Etter lunsj og besøk på Bårdshaug kjørte vi til Husaby gård i Skaun, der Einar Tambarskjelve skal ha bodd, og Kristin Lavransdatter skal ha vært husfrue. Her så vi en helle som angivelig skal ha vært dørhelle i huset til Einar Tambarskjelve, med en minnebauta ved siden av. På stedet så vi også ruinen etter en brent gårdskirke i stein.

Turen gikk så til Venn middelalderkirke (Skaun kirke) fra ca. 1220, bygget i tidlig gotisk stil, men også med romanske trekk. Kirken har tykke murer og rundbuet glass. I sørportalen er det funnet samme steinhuggermerke som i ytterveggene på oktogonen i Nidarosdomen. Etter disse merkene kan bygningen dateres til sent 1100-tall. I kirken så vi et svært fint antemensale (en alterbordfront) fra ca. 1250. Dette er det eldste av to antemensaler (eller Mariatavler) som fins her i landet, og det eneste i Norge som stadig står på sin opprinnelige plass. Som de fleste av kirkene våre ble også denne lagt under den danske staten etter reformasjonen. Kirken ble solgt flere ganger, men i 1790 greide bygdefolket i Skaun å kjøpe den tilbake.

Dagens tur ble avsluttet i Byneset kirke (Stein/Stene), en romansk langkirke fra ca. 1180 viet St. Mikael. Den ligger trolig på et gammelt kultsted. Steinhuggermerkene tyder på at det var de samme steinhuggerne som oppførte Nidarosdomen. Kirkens nordvegg prydes av kalkmalerier fra 1500-tallet som fremstiller de syv dødssyndene. Prekestolen i tidens barokkstil er fra 1652, utskåret av Johan Bildtsnider og malt av Johan Kontrafeier. Det opprinnelige klebersteinsalteret er bevart, likeens en offer- og tiendekiste i furu..

På kvelden var det festmiddag i Palmehaven på Britannia Hotel, en gastronomisk opplevelse i den vakkert pyntede og stilige restauranten.

Mandag 26. september startet med en litt forsinket tur til Munkholmen – etter diverse viderverdigheter fordi båtføreren som skulle kjøre oss, ikke dukket opp. Med Øystein Ekroll som guide så vi restene av cluniacenserklosteret Nidarholm fra ca. 1030 (Knut den stores tid) eller begynnelsen av 1100-tallet (lendmann Sigurd Ullstreng under Magnus Berrføtts tid), og viet St. Benedikt og St. Laurentius, samt festningsanlegget som ble bygget etter at Trondheim ble inntatt av svenskene i 1658, og så befridd i 1659. Festningen tjente også som statsfengsel for politiske fanger, hvorav den mest kjente var rikskansler Peder Griffenfeld (1635–99), som tilbrakte 18 år der (1680–98).

Turen fortsatte til Tautra, der vi inntok en bedre lunsj på Klostergården. I nærheten av restauranten så vi ruinene etter et cistercienserkloster grunnlagt i 1207 og i drift til 1537, da klostervesenet ble avskaffet i Danmark-Norge i forbindelse med reformasjonen. Ruinene ble gitt i gave til Fortidsminneforeningen i 1846. Vi kjørte videre til det nye klosteret, der vi besøkte kapellet, et av Norges vakreste kirkerom. Mariaklosteret er et kvinnekloster (også det et cistercienserkloster), tegnet av Jensen & Skodvin Arkitektkontor og innviet i 2006.

Så bar det til Logtun. Vi stoppet midtveis og beundret helleristningene av båter, hjortedyr, hval og niser, ringfigurer og skålgroper fra steinalderen/ eldre bronsealder på Evenhus.

På Logtun (= lovtunet) åpnet Øystein Ekroll den vakre steinkirken for oss og ga oss historikken. Logtun middelalderkirke er trolig fra sent 1400/ tidlig 1500-tall, og har erstattet en eldre kirke på stedet. En relikviekruc med erkebiskop Gaute Ivarssons segl er funnet i alteret, og kirken antas å ha blitt viet i hans tid (1475–1510). Kor og skip har et tilnærmet kvadratisk grunnplan, typisk for senmiddelalderen, men kirken har også bygningsstein fra tidligere stilperioder.

Figur 13. Klosterruinene på Tautra. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

Figur 14. Logtun middelalderkirke. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

I tillegg til å være sognekirke må Logtun også ha vært tingets kirke. I kirken står en kiste fra 1400-tallet der Frostatingsloven og lagtingsseglet skal ha blitt oppbevart, ifølge tradisjonen. Siste lagting på Frosta ble holdt på slutten av 1500-tallet. På 1600-tallet ble det gjort en rekke byggearbeider og endringer av interiøret, med innsetting av prekestol og altertavle utformet av trønderbarokkens mestere, treskjæreren Johan Bildtsnider og maleren Johan Kontrafeier. Vinduene ble utvidet, og kirken fikk en takrytter. Logtun kirke gikk ut av bruk i 1866, da en ny kirke stod ferdig. Treverket ble solgt på auksjon, og kirken ble snart ruin. Fra 1935 til 1950 ble bygningen restaurert og utrustet innvendig. Kirken ble innviet på nytt i 1950 etter frivillig innsats og innsamling av midler fra private. Den er i Fortidsminneforeningens eie fra 1903.

Fra kirken gikk vi de få meterne over til Frostatingshaugen, hvor Øystein fortsatte guidingen om haugen og Frostatingsloven. Plassen der en mener Frostatinget i sin tid ble holdt, markeres i dag med 13 steiner – en stor stein i midten og 12 mindre i ring rundt. Den store bautasteinen i midten ble reist av bygdefolk i 1914 med inskripsjonen: *Til minne om det gamle Frostatinget* på den ene siden og de kanskje mest kjente ordene i Frostatingsloven på den andre siden: *Åt lögum skal land vårt byggja, en eigi åt lögum øyda*. De mindre steinene ble avduket i 1930 med daværende kong Haakon og kronprins Olav til stede. På hver av steinene står det hvilket fylke steinen symboliserer, og med gotiske tall fortelles det hvor mange utsendinger fylket fikk møte med på Frostatinget. Frostating var ett av fire lagting i middelalderen, sammen med, Borgarting, Eidsivating og Gulating.

Figur 15. På vei over trebroen til Steinvikholmen. Øystein peker på fundamenter fra den gamle broen. Foto: Leif-Dan Birkemoe.

Siste post på programmet var Steinvikholmen. Vi gikk over den lange, lave trebroen mot Steinvikholmen og opp til slottet. Broen over til holmen gikk opprinnelig på eidets smaleste sted, dvs. noen meter sør for dagens bro. Øystein pekte på noen brofundamenter i fjæra og forklarte at den tidligere broen hadde vært beskyttet av en palisade vinkelrett på broen. Slottet på Steinvikholmen ble bygget 1525–1532 av Olav Engelbrektsson, Norges siste erkebiskop og formann i riksrådet. Det ble bygget som en meget tidsmessig festning for å forsvare erkebiskopen og den katolske kirke i Norge. I noen år var slottet landets midtpunkt. I det vestre tårnet, kalt Bonden, stod Sankt Olavs helgenskrin i over 30 år. Olav Engelbrektsson måtte oppgi kampen og forlate slottet 1. april 1537. Etter det ble Steinvikholmen lensherre-residens for det nordenfjelske Norge, og slottet ble særlig kjent fra krigen mot Sverige i 1563. Det ble nedlagt i 1575, og ble til slutt brukt som steinbrudd.

Øystein orienterte ved porten inn til festningen, som dessverre var låst. Han nevnte bl.a. helgenskrinets skjebne, og fortalte at det foreligger kvittering på at skrinet ble levert i København. Dermed er det fastslått at det ikke gikk tapt i et forlis.

Steinvikholm var i sin tid en av Nordens sterkeste festninger, med murtykkelser på opp til 5 meter. Festningen var moderne bygget, med tanke på kanoner. Tårnene var trukket utenfor murene og plassert diagonalt mot hverandre for lett å kunne beskytte yttermurene.

Vi kom dessverre ikke inn i festningen, men hadde heller ikke så mye tid før vi måtte videre til Trondheim Lufthavn Værnes for retur. Der gjenstod det bare å takke Øystein Ekroll varmt for hans fenomenale jobb med guiding gjennom fem samfulle dager, før vi fortsatte til innsjekking og hjemreise med SAS kl 20:50 og med ankomst Oslo Lufthavn Gardermoen kl 21:45, stappfulle av ny kunnskap og fine opplevelser.